

Megtették az előkészületet a kedden megkezdődő frankvitára.

Az ellenzék szerint a frankügy még a klotür esetén sem kerülhet le a napirendről.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Ugy az egységes párt, mint az ellenzék minden előkészületet megtett már a kedden meginduló frankvitára. A szerdai ülés első szónoka valószínűleg Rassy Károly lesz.

Az ellenzék felszólalásai során további új momentumokat akar a vitába belevinni. Elsősorban Briandnak azt a nyilatkozatát, amely megállapítja, hogy a magyar népek semmi köze a frankhamisításhoz. Ezt a megállapítást akarja az ellenzék szembe szögezni a kormány-pártnak azzal a fölfogásával, hogy a nemzet érdekeit sérti az, aki a franküggyel boncolja. Foglalkozni kíván az ellenzék Bethlen István miniszterelnöknek azzal a burkolt gyanúsítással, amelyet legutóbbi felszólalása során az

ellenzékkel szemben állított, nevezetesen, hogyha ő minden névtelen följelentésre reagált volna, akkor egyetlen ellenzéki képviselő sem ülhette a parlamentben. Rá akar mutatni az ellenzék Vágiéknak bizonyos időközönként fölálló tántorításaira. Végül pedig a franknyomozás legújabb adatait kívánja az ellenzék a nemzet színe előtt szóvá tenni.

Az, hogy klotür lesz, ma még kétséges, de a klotür alkalmazásának fölbukkanó hírével szemben az ellenzék rámutat arra, hogy a frankügy még klotür esetén sem kerülhet le a napirendről, mert ha az ellenzékbe most bele is fojtják a szót, a költségvetés tárgyalásának során alkalma lesz a frankügyet ismét a vitába belevonni.

Tudomány a politika álarcában.

Az ébredő professzor fajelmélete, népszerű előadásban, izgatás nélkül.

Már az árvizkor is segített a városban, most is segíteni fog.

A biológiai fajelmélet lényege idézetekben.

Az ébredők házi tudósa, Méhely Lajos, budapesti egyetemi tanár, amint szombat este híveinek és kíváncsiaskodóknak elmondotta, pont negyvenhét éve jár utoljára az Alföld nagy meropolisában. Akkor árvíz volt Szegeden. Pusztító ár söpörte el az egykoron virágzó várost. Embereket mentett ki a romok alól s most azért jött Szegedre, hogy az egész országot, az egész magyarságot megmentse, mert amint kifejtette, még az árvíznél is rettenesebb vesz pusztítja a hazát és ez a — zsidóság.

Löte József egyetemi tanár vezette be az ébredő tudós előadását. A kis teremben az ébredőgyűléseken megszokott arcok. Eljöttek a lelkes tapsolók, a notórius közbeszólók. Őt volt a hivatalos szegedi ÉME és az előadás alatt sokan gondolták őt időrehozásra. Az óramutató már nyolc óra felé bandukolt, amikor Méhely Lajos még mindig beszélt. Mindig a zsidókról, egy kicsit a négerokről, majd magáról, a fajvédő lapokról s amint egyszer amugy vendégszeretettel meg-megtapsolták, kijelentette, hogy legközelebb ismét Szegedre jön, hogy teljesen befejezze apostoli küldetését... Az előki megnyitóból megtudtuk, hogy Méhely Lajos a

Turán-Szövetség megbízásából rándult le Szegedre

s vesz részt vendégként a Bohn-ban tartandó táborozáson. Figyelmeztetni és téríteni fog, mert nagyon rá vagyunk utalva a figyelmeztetésre

és még jobban a megtérítésre. Budapestről jött „a bűnös Szodomából és Gomorából”, hogy apostolkodjon. Hallgassuk meg Őt szeretettel végezle előki konferenciáját Löte professzor.

A „nagy fajbiológus” előadása kezdetén visszakalandozott a nagy árvíz idejére. Akkor még fiatal volt és bohó. Tizenhét éves egyetemi gólya.

— Dolgoztunk, embereket mentettünk meg és mégis mások kapták a királyi elismerést, azok, akik vonattal, nagy kényelmesen beállítottak Szegedre, megtekinteni az elmosott várost. Már itt is dolgozott a zsidó sajtó. „Gondorhaju” újságírók söröztek az egykori Hungáriában. A mentésnél pedig nem láttam egyetlen zsidót sem.

— Akkor is segitettem a városban, most is segíteni fogok.

— Mert ma is árvíz borítja Szegedet és a szilipeket „egy hazátlan tömeg” vágja át. Ezek az árvizek hozták mindent elraboltak tőlünk. „Az övök minden. Övök a módor, mienk a nyomor.” Itt munka kell, hogy a vízözön után megkezdhesük a mentési munkálatokat. Ezért kerültem Szegedre én, a biológus, hogy föltárjam a rejtett ösvényeket, amelyek az ígért földjére vezetnek...

És Méhely professzor föltárta a rejtett ösvényeket.

Elmondotta, hogy már 1916-ban tudta, hogy

rossz vége lesz a háborúnak. Már akkor szerelelt volna békét kölni. De már akkor meg voltunk verve. Nem lett volna semmi baj és megnyertük volna a háborút is, ha politikusok egy kissé biológusok is lettek volna.

Készült és tanult küldetésére. Tudta, hogy nagy föladatak várnak rá.

— Hét éve tanítom immáron a fajbiológiát. Fajvédő munkássággal és eredményekkel nagyon meg vagyok elégedve. Az ellentétben guayol, szikoz. De én nem rettenek meg a sötétiségtől és bátran megmondom, hogy a zsidó faj robbantotta ki októbert és a vörös márciust...

Azután úgy hét óra tájban eljutottunk végre a fajelmélet tulajdonképpeni magvához.

A Méhely-féle roppant érdekes fajelmélet magva a következő:

„A magyar fajtságot csak a zsidó vér gyöngíti.” „A zsidóval való házasság a legveszedelmesebb.” „Az utódok ellenséget a magyaroknak és így Magyarországot megcsönkítésnek biológiai oka van.” „A félzsidó a legveszedelmesebb.” „A kikeresztelkedett zsidó még tulzoltabb.” „Naiv dimodórok azok, akik örülnek a kikeresztelkedésnek.” „Papjainak tulbuzgósága okozta ezt a veszedelmet.” „A keresztvíz nem adhat fajt átalakulást.”

Majd nekironított a négereknek. Alantas, báromi fajaik nevezte őket. Léteztette a már vajmi sokszor meghamisított talmudot! Az ébredők tapsoltak, örömben usztlak, amikor a professzor ur a zsidó szót kimondotta.

Tombolt, izgult a tömeg a komoly, tudományos előadáson, ahol rendőr sem volt, deaktív sem, mert hiszen Méhely Lajos tudós tudományosnak hirdette előadását.

Minden vasárnap

délelőtt 11—fél 2-ig

494

„APOSTOLOK”-ban

az első szegedi szimfonikus zenekar hangversenye Stingl Walfred karmester vezetésével.

Kacagás szakadásig!

Hétfőtől, folyó hó 15-től kezdve minden este 8 órától az APOSTOLOK étteremben

Nicholson

szcenziós külföldi kacagtató műsora.

Szabad bemenet! Szokott rendes napi árak!

Legdivatosabb selyem nyakkendő és kemény galcsóbban a Nemzeti Áruházban Karász és Kőlcsey u.

Ruhát legszebben tisztít Várady Testvérek kelmefestő és vegytisztító Dugonics tér 12., Feketes utca 21.

A szabadsajtó rabja.

Irt: Móra Ferenc.

Táncsics Mihálynak hívták. Született 1799 április 29-én. Ez benne van a lexikonban is, meg a Színnyelben is. Nem volt nehéz megállapítani a születési dátumát, mert azt ő maga följegyezte az önéletrajzában. De mivel, mint a legtöbb ember, Táncsics se volt olyan előrelátó, hogy a halála napja följegyzésével is megkönnyítette volna a kutatók munkáját, az már nincs benne az okos könyvekben. Csak annyit mondanak, hogy meghalt 1884-ben. A kíváncsiak kedvéért én ide jegyezhetem, hogy június 26-án halt meg, — de hát ki kíváncsi „a szabadsajtó rabjára”? Egész bátran ráfeshetheti minden márciusi szónok a történelmi tablóra, nem hozza zavarba senki azzal a kérdéssel, hogy hát azután mi lett vele?

Táncsics Mihály már csak ezért is szimbólum.

Mindenki emlegeti, de senki sincs vele tisztában. Veszprémi jobbágy fiának született, libapásztorokodott, kanászokodott, a falusi takács-művészetet is kitanulta, aztán a falusi kosta segédje lett és tanította a magánál kisebb suhancokat az í-be-tűre, bemutatván az ősi módszertan szerint, hogy „kis igényes, gácsérifarkú, egy puntum van fölötté.” Amerikában az ilyen gyerekekből lettek a Franklin Benjáminok, minálunk az ilyenekből lettek a Violák, az alföldi haramiák. Már huszonnégy esztendő volt, mikor be akart írkozni a latinba, mert nem volt forróbb vágya, mint hogy ő megérthetné a papot, mikor az a misében az Istennel beszél. Két-három iskolából is gorombán elkergették azzal, hogy az ilyen vén kamasz már menjen kapálni, Kecskeméten aztán mégis megnyitotta a paradicsom kapuja. Egy két esztendő végzett is, de akkor beleunt abba, hogy a direktor mindig kend-nek szolgáltatta, hátat fordított a kollégiumnak és lett belőle peregrinus. Bejárta az egész orszá-

got s élt a keze munkájából hol mint takács, hol mint kertész, mikor pedig a szerszámot leletette, akkor nekiült könyvet írni. Írt ábécét is, történelmet is, természetstóriát is, nyelvtant is, hol magyart, hol németet s a negyvenes éveknek nem volt felkapottabb tankönyvírója, mint ő.

Addig nem is lett semmi baj se, míg katekizmust nem írt, de hát a katekizmus sokszor bajt csinál, különösen az olyan, mint a Táncsicsé volt.

— Minthogy Isten bennünket akaratonkunk kívül és tudunkunk nélkül teremtett és e földre helyezett, nekünk természetből jussunk van annyi földhöz, amennyiből meg tudunk élni. Már pedig némely nagyurnak löskölője, meg kastélya, vagy mulatókerije is nagyobb, mint némelyikünknek a földje, amiből családijával élnie kell s még a kastély urának adóját is fizetni belőle — most már azt mondjátok meg, parasztársaim, hol itt az igazság?

Ilyen kérdések voltak Táncsics katekizmusában már a negyvenes évek derekán és ezért került rabnak Budára a József kaszárnnyába. (Akkor halt meg az első gyereke, annak a temetésén már nem lehetett ott.) Ottan hurcolta át egy év múlva a bilincstörő napon a tömeg Pestre, a vállán, égő fátylak közt, a szabadság éltetése közben. A Nádor-fogadó leg-szebb szobájába vitték, Barabás lerajzolta azon rongyosan, néhány ezer forintot összegyűjtötték a számára és nevét széthordta a hír Kárpátoktól Adriáig. A képét sokszorosították, vezércikkeket és verseket szavaltak róla, a forradalom szimbóluma lett belőle.

Az is maradt a jámbor, előbb kezdte és tovább csinálta a forradalmat, mint a komoly emberek és hitt benne még akkor is, mikor már ő is csak olyan emlekké vált, mint a Kossuth-bankó.

Ahelyett, hogy a nemzeti adományból földet vett, vagy boltot vásárolt volna, vagy csapott volna belőle nagy dinom-dánomot, vagy elkezdett volna vele kupeckedni, vett egy kis nyomdát és

megindította a Munkások Újság-ját.

Soha naivabb és becsületesebb magyar lapot nem csináltak. Ugy szólította meg az olvasóit, ahogy őt hívták valaha a kecskeméti direktor: „Hallják, kendtek!” Siklóson is azt fejtegette a választóinak, akik mandátumot adtak neki az első magyar parlamentbe, hogy most már nem lesz se báró, se gróf, se nagyságos, se méltóságos, csak „kend” lesz, mert nincs annál szebb titulus a világon. De a siklósi parasztok azt mondták rá, hogy az nagyon parasztos, már akkor inkább csak „tegyelmed” legyen.

Hanem egy szentesi olvasója szaván fogta. Negyvennyolc végén azt írta Táncsics egy vezércikkében: „Mi a jog? Mikor azt tehetem, amit akarok.” Erre kapott Szentestől egy levelet, amelyben csak ez volt írva: „Hallja kend, számár kend!” Becsületesen lenyomatta ezt is a lapja december 14-iki számában, csak éppen csillag alatt ezt a szerkesztői megjegyzést fűzte hozzá: „Szerkesztő ellenkező nézetén van.”

Világos után tudta, hogy kötelet vár rá, már csak mint szimbólumra is, de azért nem emigrált. A megedezett, hányt-vetett régi peregrinusnak nem volt lelke hozzá, hogy a családját elhagyja. Nyolc esztendeig szaglásztak utána a Prottmann kopói és nem találták rá. Mikor 1857-ben kihirdették az általános amnesztiát és ő is jelentkezett a rendőrfőnöknél, az azt mondta neki:

— Csak arra vagyok kíváncsi, hol lappangott ön ennyi ideig, mikor mindent tüvé tettünk érte?

— Itt voltam Pesten.

— Az lehetetlen.

— A saját házámban.

— De hiszen ott is nagyon sokat keresték.

— Hallottam én azt mindig a föld alatt. Nyolc esztendeig egy veremben laktam az udvaron, csak éjszaka jártam ki levegőzni.

Ez bizony rosszabb volt a legális rabságnál. De